

8.ZK. ALDIZKARIA 2009

REVISTA

Kontsumo

ALDIZKARIA

Zure eskubidea da...

Zure eskubidea da...

Publizitatea komunikatzeko modu subjektibo eta interesatua da, eta informazio baliotsua eman diezaguke, baina jarrera kritikoz aztertu beharrekoa da. Konbentzitzeko ahalmen handia du, izan ere, publizitatearen helburu nagusia produktua saltzea edo xede-publikoaren jarrera eta portaeretan eragitea izaten baita.

Hamaika bidetatik iristen zaigu, mezu motibatzaileen bidez eta erraz gogortzeko moduan; premia berriak sentiarazten dizkigu.

Publizitate-mezuak eta gizarteak aldi bereko bilakaera izan dute. Gaur egungo publizitatean, ideia hau da nagusi: "Zoriontsu izateko, autoerrealizatzeko eta gizartean integratzeko, nik eskaintzen dizudana ezinbestekoa duzu".

Gaur egun, publizitate-tekniketan balio jakin batzuk gorai patzen dira; hala nola, familia, maitasuna, edertasuna, arrakasta... eta sentazioen eta sentimenduen bidez bizimodu jakin bat "saltzen" digute. Horretaz gain, publizitateak unean uneko egoerak baliatzen ditu konponbide errazak eskaintzeko. Adibidez:

- Krisialdi ekonomikoa, familiaren zorpetzea ▶ kreditu errazak, zorrak bateratzea.
- Uda iristear da, "bikini-operazioa" ▶ zelulitisaren kontrako kremak, argaltzeko produktuak...

Publizitateak gero eta eragin handiagoa du gure kulturaren eta, beraz, kontrolatu egin behar da. Artikulu honetan, publizitatearekin loturik, kontsumitzaileok babesten gaituzten zenbait eskubide landuko ditugu.

Azaroaren 11ko 34/1988 Legearen, hau da, Publizitatearen Lege Orokorren arabera, publizitatea hau da:

"Publizitatea komunikazio-era bat da, merkataritza, industria, eskulangintza edo bere lanbideko jardueran pertsona fisiko edo juridiko, publiko edo pribatu batek egindakoa, zuzenean edo zeharka, ondasun higigarri edo higiezinak, zerbitzuak, eskubideak eta betebeharrak kontratatzeko asmoz"

Zure eskubidea da...

Legez kontrako publizitatea bost taldetan banatzen du:

- Pertsonen duintasunari erasotzen diena edo Konstituzioan onartutako balio eta eskubideak urratzen dituen, bereziki, haur, gazte eta emakumeei dagokienez.
- Iruzurrezko publizitatea.
- Bidegabeko publizitatea.
- Publizitate subliminala: subkontzientean gain eragiten du kanpoko sentazio edo estimuluen bidez; gure zentzumenek ez dituzte sentazio edo estimulu horiek modu kontzientean atzematen baina iragarritako produktu edo zerbitzua kontsumitzera bultzatzen dute.
- Produktu, ondasun, jarduera edo zerbitzu jakin batzuen publizitatea arautzen duen araudian ezarritakoa urratzen duen publizitatea.

Gainera, kontuan izan behar dugu zenbait produkturen publizitatea berariazko arauen bidez araututa dagoela:

Botikei dagokienez: botika batzuk soilik (baldintza jakin batzuk betetzen dituztenak, esaterako, medikuaren agindua edo diagnostikoa eskatzen duten patologietarako ez direnak) publizitatu daitezke. Horretaz gain, publizitate horrek alde aurreko administrazio-baimena, kontrola eta zaintza izaten ditu.

Edari alkoholdunen eta tabakoaren publizitatea: debekatuta dago tabakoa eta 20º baino gehiagoko edari alkoholdunak telebistan iragartzea. Halaber, debekatuta dago edari alkoholdunen eta tabakoaren publizitatea egitea produktu horien salmenta eta kontsumoa debekatuta dagoen tokietan.

EAEen, debekatuta dago tabakoaren eta edari alkoholdunen kanpoaldeko publizitatea egitea, baita EAEko irrati eta telebista-kateetan edari alkoholdun guztien publizitatea egitea ere, 08:00etatik 22:00etara bitarte.

Banketxe eta kutxetako *finantza-produktuen publizitatea* Espainiako Bankuak baimendu behar du alde aurretik. Espainiako Bankuak ez ditu arautzen finantzarloko bitarteko enpresak; ohiko moduan, kreditu errazak iragartzen dituzte.

Zure eskubidea da...

Kontsumitzaile eta erabiltzaile zaren aldetik, honako hauetarako eskubidea duzu:

- **Informazio zuzena, osoa, objektiboa eta egiazkoa jasotzeko eskubidea.**

Kontsumitzailearen eskura jartzen diren ondasunen eta zerbitzuen ezaugarriei buruzko informazio osoa eta ulergarria eman behar digute, hautaketa jakinaren gainean eta arrazoizko eran egin ahal izateko, eta ondasunak eta zerbitzuak segurtasunez eta gogobetetasunez erabil ditzagun.

- **Iragarkian eskaintzen den hori bera eskatzeko eskubidea.**

Publizitatearen edukia loteslea da; bestela esateko, kontratu-izaera du, eta, beraz, eduki hori betetzea eska daiteke. Alegia, produktu bat erosi edo zerbitzu bat kontratatu baduzu, eta kontratatutakoa ez badator bat iragarritakoarekin.

- **Legez kontrako publizitatea kendu edo zuzentzea eskatzeko eskubidea.**

Kaltetua izan den pertsona natural edo juridiko orok enpresa iragarleari eska diezaioke legez kontrako publizitatea kentzea edo, dagokionean, zuzentzea.

- **Ez baduzu nahi, publizitaterik EZ jasotzeko eskubidea..**

Datu Pertsonalak babesteari buruzko Legearen 30. artikuluan, publizitatea

eta merkataritza-prospekzioa helburu duten tratamenduak aipatzen dira; artikulua horren arabera:

- **Pertsonak eskubidea dute beren datu pertsonalak nondik datozen jakiteko.**

- **Interesdunek eskubidea izango dute, aldez aurretik eskatuta eta inolako gasturik ordaindu gabe, haiei dagozkien datuen tratamenduari uko egiteko; kasu horretan, tratamenduan baja emango zaie eta tratamenduan haiei buruz dauden informazioak ezabatu egingo dira, eskatu hutsarekin”.**

Eskubide horiek urratzen badira, Datuak Babesteko Agentziara jo dezakegu. (www.agpd.es)